

Yogesh Haribhau Kulkarni

AI Advisor (Helping organizations in their AI journeys) | PhD (Geometric Modeling) | Tech Column...
now •

...

Wish to share today's article from my weekly column "तिसरा मेंदू" (Third Brain) titled "... तेथे लव्हाळे वाचती (there the reeds survive)" which has been published in the Marathi newspaper, Sakal! (pic below) 📝

In this article, I go deeper into the applicability of Mental Model "Evolutionary Natural Selection" in various situations 💬 🤖💡

I'm thankful to **Sakal Media Group** for providing a platform to share these important insights with our local community. 🙏

Any comments? I'd love to hear your thoughts! 💬👥

Sakal Media Group Abhijit Pawar Samrat Phadnis Nirajan Agashe Ashutosh Ramgir Shital Pawar

#mentalmodels #NaturalSelection

तिसरा मेंदू

डॉ. योगेश हरिभाऊ कुलकर्णी

Hजारे व्यापरीं जिसकांने पूर्ज आजच्या विवरकांनी बोच बोले होते. त्या काळात, अमरांशुरीच्या संवदात जांत्रात शाढीची पाने हा अंत्राचा एक महत्वाचा स्थो होता. जीविकाल गवत व दुखें इतर प्राणीही खात असल्यामुळे स्पर्धा वाढली. असा वेळी ज्या विषयांनी मान थोड्ही लाभ होतो, त्यांनी तंच शाढीच्या फोर्म्युलेट घेणे सहज नियूलागताने ते अधिक नियोग राहिले. आणि त्यांची संतोषी अधिक संखेने टिकून राहिले. हृदयदृष्टि, सिक्कानीविधा, लाभ मान असलेले विवरक अधिक प्रमाणात टिकले. आणि त्यांची संभावा वाढली. यात्राव 'नंबरल सिलेक्शन' म्हणजेच 'प्रैरिक निवड' म्हणतात. तेव्हा एकादै वैशिष्ट्य एकादा जीवाता त्याच्या पर्यावरणात इन्हे राहिल्यासाठी कायदेतारी घेते, तेव्हा ते वैशिष्ट्य काळात्मक रूपात अधिक प्रकट होते. जीव यांच्यांना आज दिसणाऱ्या जिराप त्याच्या लाभ मानेसह उक्तीत फूलात आहे. हा संरक्षण 'सर्वविकल' आणि 'दिक्टेंट' म्हणजेच जो बुद्धिसूझे, तोच टिकलो (उक्तीतीची 'प्रैरिक निवड') याचे अन्यथा प्रयावरी उदाहरण आहे.

'उक्तीतीची 'प्रैरिक निवड' ही मूळ: जीवशास्त्रातील संकल्पना असतीली, ती आवश्य

रोजच्या जगापांची तंत्रीत लगू होते. म्हणूनच, याकडे एक मनःप्रारूप फूलात पातात येते. जे बदलाली जुळवू घेतात, ते टिकतो; जे खेत जालीत, ते कालंतरात नाहीसे होतात. उक्तीतीच्या अंती 'प्रैरिक निवड' जांती, ते लव्हाळे वाचतो" हेच दर्शवितात. 'उक्तीतीची 'प्रैरिक निवड' हे मनःप्रारूप ती महत्वाचा आधारांवर तो अहं. एक म्हणजे 'विविध' (डायवर्सिटी). म्हणजेच जीवगाळ्या कल्पना, परती किंवा कोशलाच्याचे अद्वितीय, दुसरे म्हणजे 'निवड दवाव', यांनाजे असे सामाजिक, आर्थिक क्रिया पर्यावरणीय घटक जे काही विशिष्ट गोष्टींना इतरप्रिका जास्त काढदेशीर उद्योगात. आणि 'निवड' म्हणजे यांच्यांनी कल्पना किंवा वर्तनाचा द्रातानाऱ्ये सोयाता प्रसार किंवा घोटाळा प्रमाणात वापर. याची काही उदाहरणे पाहूया.

भारतामध्ये डिजिटल भेंटेसचा वेगाने लागेला प्रसार हे याचे ठिकून उदाहरण आहे. जे पारंपरिक व्यवसाय केवळ रोख व्यवहारात असलेला राहिले किंवा बदलात तथा नवतो, ते म्हो फडले. एप्यु उक्तांशीलांनी भूमी कोणतीही समस्या सोडवण्याची क्षमता, सर्वांशीलांनी आणि ऑरिंडिशांशीय (इंटरफिलिनी) दुष्प्रकाश रुचवतात, त्या अधिक यांच्यांनी तात आहेत. या बदलाच्या जागत कोणत्याही शिश्यांमध्यील टिकून राहायचे असेल, तर तिला बदल स्वीकारावेच लागाली.

एकेकाळी युद्धातील सर्वांत प्रभावशासी झड्हे म्हणजे झोडेश्वार सैन्य, ते बोकान, शक्तिशाली आणि येट हल्ल्यांसाठी वापरले जात असे. त्या विजात्या शतकात टैंक, पर्सिनास आणि रुख दलाचा उडवा झाला. दुसऱ्याचा महायुद्धाचा पांढरी परंपरारिक झोडेश्वार सैन्य जारींच्या टैंक-आणाही 'ब्रिटिशक्रिंग' रानीतीतो टिकून शाळेले नाही. आत तर विचार पूर्णपणे बदलले आहे; केवळ शेळकडे झेंगा आणि कोणापाले बाबुराम शत्रुघ्निला नापोलायन करते. जे देश जुऱ्या पद्धतीप्रमाणे अडकवते, त्यांना मुद्दा घेऊ नुकसान सहा करावे लागते.

'पैसरिंग' निवडीचे वैशिष्ट्य हेच आहे की, हे कोणाचे यांवा, सर्वतो यांवा निश्चायात नियंत्रित नव्हते. ती फूलता हे पाहते की, कोण 'बुद्ध्यमूळे देण शकते'. या मनःप्रारूपाचा खरा अर्थ असा जी की, यस कधीच कायमस्वरूपी नसते आणि टिकून राहिल्यासाठी कोणतीही हमी नसते. जर आपल्यांनी टिकावाचे उसेल, तर 'नामाशेंगे होणे' या संकलनेवरीले अपेक्षा म्हणून नव्हे, तर 'आता काहीही बदलावात हेच' अरी सुचना म्हणून पाहावे लागेल. हे खिळे लवकर उमोल, तिलऱ्या लवकर आपण स्वतःनव्ये आणि आपल्या सभोवतातच्या जागत अवकाश बदल घडवू शकू.